

М. ШУЛЬГА — Ю. КОВТУН

Московський імперіялізм

МЮНХЕН — 1948.

ЗАМІСТЬ ВСТУПУ

Відомий московський письменник, Салтиков-Щедрін, так характеризував програму московського імперіалізму:

“А программа наша вот какова.

Чтобы мы, мерзавцы, говорили, а прочие чтоб молчали.

Чтобы наши, мерзавцев, затеи и предложения принимались немедленно, а прочих желания чтобы оставались без рассмотрения.

Чтобы нам, мерзавцам, житье было повадно, а прочим чтоб ни дна ни покрышки не было.

Чтобы нас, мерзавцев, содержали в холе и неженьи, а прочих всех в кандалах“.

А т о р и.

I. З ІСТОРІЇ МОСКОВСЬКОГО ІМПЕРІЯЛІЗМУ

Москва, як національна держава, сформувалася ще за часів Івана III (1462-1505 р.) і вже тоді її прагненням було приєднати українські землі, що входили до складу Польсько-Литовської Держави та досягнути берегів Балтійського моря.

За часів Івана IV (під кінець 16 століття) Москва завойовує (1556 р.) Казанський і Астраханський Ханати, переходить за Урал, починає завоювання Сибіру та пряме до завоювання Бухарі й Хіви.

Разом з підкоренням середнього Поволжя і Астрахані почався процес перетворення Московського царства в російську багатонаціональну державу, процес, що набирає виразного обличчя з підбиттям України і східної частини Білорусії (1654-1661).

По здобутті Казані московський уряд дико розправився з тубільним татарським населенням. Всіх чоловіків було вирізано, а жінок і дітей загнано в рабство. Ще довго народи середнього Поволжя чинили запеклий опір, але вже тоді Москва почала застосовувати свою політику володіння над загарбленими. Переслідування самостійницьких елементів, насаджування москалів на відібраних землях, підкупство частини казанської знаті, а передусім поширення християнства, щоб за допомогою московського православ'я, цього інструменту московського імперіялізму, ще міцніше охопити під свої впливи населення. Спираючись на укріплені городки, побудовані на землях Казанського Ханату, Москва посувается за Урал.

18 століття застає Москву далеко поза її етнографічними межами. В першій половині 17 століття Москва опановує ввесь західний Сибір, а в другій половині просувається на північний схід до берегів Крижаного океану, на схід до берегів Охотського моря, на південь до Байкалу і на південний схід до Приамур'я.

Визвольна війна України проти Польщі і Переяславська угоди спричинили цілковите пересунення сил східної Європи. Одночасно Переяславська угода на віки визначила Москву, як віроломного партнера в міжнародних договорах. Скориставшись з послаблення свого союзника (України), Москва знеш-

тувала властивий зміст угоди, в якій говорилось про взаємну поміч і співпрацю двох рівноправних суворенних держав, і поступово повернула Україну в свою колонію. Через Андрусівську угоду (1667 р.) Москва дістає широку базу для осягнення берегів Чорного моря і Кавказького хребта. Зараз таки після Андрусівського договору почалися воєнні кроки між Москвою і Туреччиною (1674-1681), — Москва приєдналася до християнської коаліції проти Туреччини, рушила походом на Крим (підлеглий Туреччині) і здобула м. Озів (1698). В боротьбі з Туреччиною Москва використала ворожнечу між підкореним християнським населенням і турками, виступивши вперше на міжнародньому форумі, як покровителька православних християн.

Початок 18 століття зв'язаний з царюванням Петра I. При ньому Московська імперія простяглася від Балтики до Тихого океану і Москва стала одною з сильніших європейських держав. Петрові I. припала заслуга закінчити півторавікову боротьбу за Прибалтику (1721) прилученням до Москви Ліфляндії, Естляндії, Інгрії і Виборгу, тобто »прорубати вікно в Європу«.

Після придушення повстання українців під проводом Івана Мазепи (1709 р.) та запорізького кошового Костя Гордієнка, Петро I. року 1713 видав указ про переіменування »Московії« на »Росію«, а його піддані »московитяни« зробились »росіянами«. Цим було закріплено московське поневолення України, і землі українського і білоруського народів почали вважатися за »російські«, чи »руські«, а Московщина-»Роосія«, як »спадкоємець« української київської держави, стала вже »легально« ці землі »собіраті«, що ій і вдалося в трьох поділах Польщі (1772-1795 рр.).

Негайно після закінчення північної війни Петро I. скеровує свою увагу на південь. Московський посол в Ірані доносить про сприятливу ситуацію в Персії і радить втрутитись в її внутрішні справи під приводом боротьби з повсталими феодалами. Москва вбирається в свою випробувану маску »покровителя християн«, заключає договори з християнськими васалами перського шаха й розпочинає війну, що мала зблизити її до теплих морів, а може й до Індії. По успішному закінченні воєнних дій Петро промощує перші шляхи на Кавказ (Баку, Дербент) і на західному та південному берегах Каспійського моря. Ті Петрови успіхи приводять до конфлікту з Туреччиною, і Москва використовує проти неї агітацію серед християн, підданих султана і укладення договору з право-

славними васалами Туреччини, молдавським і волоським го-
сподарями.

Петро І. намагався також закріпитися і на сході, вважаю-
чи, що Москва повинна бути посередницею в торгівлі між
Європою і Азією. З тією метою він висилав численні експе-
диції для вивчення Сибіру, шукаючи придатних шляхів для
торгівлі. В 18 ст. Камчатка стає базою дальншого про-
никнення на Далекому Сході. Московські промисловці і коза-
ки заволоділи островами, розкиданими по Охотському морі,
далі досліджували Курильські острови.

Під кінець 18 ст. за часів Катерини II. (1762-1796 рр.) на
чергу прийшло здійснення таких плянів:

1. »З'єднання« решти українських і білоруських земель,
що були під Польщею.

2. Закрілення в Прибалтиці.

3. Дальше просування до Чорного моря.

Катерина II. старанно прикривала загарбницьку політику
московської імперії фразеологією, модної в той час добі освіти,
а дипломати за кожною новою анексією і міжнародньою ак-
цією на користь московського імперіалізму, добирали відпо-
відну формулу, що мала виправдати їхні дії і поставити на
становище захисників миру і справедливості.

Щоб виконати перше завдання Москва довела до повалення
Польщі в результаті чого було приєднано до Москви Біло-
русь, Литву і Україну (без Галичини). На шляху на південь
Москва знищила Гетьманщину і Запоріжську Січ та досягла
берегів Чорного моря. Дві війни з Туреччиною дали Москві
(1791 р.) землі між Бугом і Дністром та Крим.

В другій половині 18 ст. йшла також дипломатична і вій-
ськова підготовка до загарбання Грузії. Москва виставила себе
захисницею Грузії то перед Туреччиною, то перед Персією.

В XIX ст. базами до наступу Москва мала Прибалтику,
Далекий Схід, слов'янські народи Балканів, Середню Азію.

В загально-европейській боротьбі за нові ринки і торго-
вельні шляхи, Москва спиралася на підтримку слов'янських
народів Балканів, що за її допомогою мали надію здобути дер-
жавну самостійність. В боротьбі проти Туреччини вона пору-
шила на міжнародному форумі питання становища християн
в Туреччині. Наступаючи на Туреччину, Москва створила собі
базу на Кавказі і намагалася оволодіти Чорноморсько-Каспій-
ським басейном, а боротьба за Каспійське побережжя збіга-
лася з прямуванням Москви в Середню Азію, в сторону Ка-
захстану і середньо-азійських ханатів.

Запанувавши над Україною, Москва дісталася' доступу до Кавказького Істму.

Початок завоювання Кавказу поклав ще похід Петра I. Історія загарбання Кавказу — це типова історія фальшивої гри і віроломства з боку Москви. Грузія, загрожена Іраном та Туреччиною, звернулася в особі свого царя Юрія XII до московського уряду з пропозицією взяти її в оборону. Про ліквідацію державних форм Грузії не було й мови. Юрій XII мав залишитися на престолі. Але з появою московських військ на території Грузії цар Олександер I видав маніфеста (1801 р.) про прилучення Грузії до московської імперії і створення з її земель ще одної адміністративної одиниці.

В середині 19 ст. Москва закріпилася вже постійно в Казахстані. Крок за кроком Москва здобувала далі Ташкент (1865 р.), Самарканд і Бухару (1868 р.), Хіву і Закаспій (1875 р.), обсадила військами більшу частину Паміру (1891-95 рр.).

Під кінець 19 ст. остаточно усталилися кордони Московської імперії.

В першій світовій війні 20 ст., Москва мала осiąгнути по виграній війні такі імперіялістичні цілі:

1. В загальних плянах поділу територіяльної здобичі, зараз після вибуху війни, Москві призначено було нижню течію р. Неману, Познань, Шлезьк, Галичину та гарантію вільного проходу через протоки.

2. На початку 1915 р. було досягнуто угоди, згідно з якою Константинополь, протоки і Мраморне море переходили до Москви.

3. В 1916 р. за новою угодою Москві признано, крім вище обіцяних їй територій навколо Константинополя і проток, — Велику Вірменію, куди входили: Ерзерум, Трапезунд, Van, Бітліс, Урмія, Курдиністан, — значну смугу Чорноморського побережжя на захід від Трапезунда.

Крім того Москва мала намір добитися продовження терміну оренди смуги Китайсько-Східньої залізниці в Манджурії на 99 років і розширення своїх прав в Північному Китаї.

Після закінчення першої світової війни большевицька Москва була відкинена навіть з довоєнних позицій. Її територіяльні втрати обіймали землі, на яких повстали самостійні держави: Фінляндія, Естонія, Литва, Латвія. Відійшла частина польських і частина українських та білоруських земель. Румунія забрала Басарабію, а в балканських державах, отій московській базі до наступу на протоки, установилися економічні і політичні впливи Франції і Англії.

Революція 1917 р. розвалила тільки царат та не знищила ні московського централізму, ні імперіялізму. Як Тимчасовий Уряд, так і всі московські партії, а також усі білі генерали, що в громадянській війні боролися проти большевизму, боролися рівночасно і проти »сепаратизму« окраїн за »Єдіну Неделімую«. Для них всіх розвал »Єдиної Неделімої« був більшою загрозою аніж большевизм. Але вони не знайшли шляхів і засобів до врятування »Єдиної Неделімої«.

Ще більш централістичною була і залишається большевицька Москва. Її боротьба проти самостійницьких рухів окраїн триває й зараз, її імперіялістичні прямування, що мають іншу мету (всесвітня комуністична революція) і ідеологію (інтернаціоналізм), йдуть давніми шляхами і напрямками та користуються методами політичної агресії, від віків випробуваними імперіялістичною Москвою.

Після жовтневої революції большевики прагнули за всяку ціну заключити сепаратний мир з Німеччиною, щоб упорядкувати внутрішній хаос і розправитись з усіма самостійницькими рухами, що будували свої національні держави на руїнах Московської імперії — Україна, Кубань, Грузія, Вірменія, Казахстан і т. д. Большевицька Москва не визнавала версальського договору і тим самим включила себе до т. зв. ревізіоністичних держав, покривдженіх територіально, бо ж їй відібрали частину надбань московських царів.

Впоравшись з внутрішніми й зовнішніми труднощами, большевицька Москва пробує завоювати Фінляндію, а з вибухом другої світової війни 1939 р. виступає як чистокровна імперіялістична держава:

1. Здійснє загарбання українських і білоруських підпільських земель в 1939 році, умотивовуючи свою загарбницьку політику взяттям під захист »єдинокровних« братів — українців і білорусів.

»Коли стався розвал польської держави, Польща стала зручним полем до всяких випадковостей і несподіванок, які могли створити загрозу для СССР.

Щоб відвернути можливість таких подій, а також взяти під захист єдинокровних братів — українців і білорусів, яких збанкротиваний польський уряд кинув на волю випадків, червона армія, за розпорядженням советського уряду, 17 вересня 1939 р. перейшла польський кордон і візволила Західну Україну і Західну Білорусь. (Політ. Словник 1940, ст. 222).

2. Прирізнує до Москви частину фінляндської території та прилучає Литву, Латвію і Естонію (1940 р.).

В результаті війни 1941-1945 рр. большевицька Москва дaleко висунула свої вихідні бази для дальнього свого імперіялістичного наступу.

Підводячи підсумки імперіялістичним загарбанням, які здійснила большевицька Москва в другій світовій війні та накреслюючи завдання повоєнного «мирного будівництва», Молотов у своїй доповіді на урочистому засіданні Московського Совета в листопаді 1945 р. говорив:

»Наша країна перейшла до мирного будівництва. Перед усім народом повсталі нові великі завдання.

Ми, звичайно, приділемо необхідну увагу і новим територіям, що ввійшли до складу ССР. Як відомо, ворог, що вірвався в нашу країну, перешкодив нам приділити належну увагу будівництву Західньої України і Західньої Білорусі, які до війни перебували в складі Советського Союзу зовсім не довго. Тепер, згідно договору з Польщею, установлено новий советсько-польський кордон. В результаті цього остаточно об'єднано всі території, заселені білорусами в одну Советську Білорусію, яка може впевнено йти вперед по шляху свого вільного національного розвитку. Як відомо, в силу договору з Чехословаччиною, і Закарпатська Україна увійшла, нарешті, до складу нашої держави, і тепер Советська Україна об'єднана в цілому всі українські території, про що віками мріяли наші брати-українці. По договору з Румунією Советська Молдавія також об'єднала території заселені молдаванами, що відкриває широкі можливості дальнього національного розвитку. Західні кордони нашої країни розширилися також за рахунок приєднання до Советського Союзу області Кенігсберга, що дає нам володіння добрим незамерзаючим портом на Балтійському морі.

В Прибалтиці відновлені Советська Литва, Советська Латвія, Советська Естонія. Такі окреслення теперішнього нашого західнього кордону, що має важливе значення з точки зору забезпечення безпеки Советського Союзу.

На північному заході ми відновили наш кордон з Фінляндією відповідно з советсько-фінським мирним договором 1940 року. Крім того, на півночі Советському Союзу повернено територію району Печенги (Петсамо).

Нарешті, про Далекий Схід. Тут до Советського Союзу переходить південна частина Сахаліна і Курильські острови, що має важливе значення для безпеки Советського Союзу на

Сході. Залишається нагадати про відновлення прав нашої держави на залізницю в Манджурії, а також відновлення наших прав на райони Порт-Артура і Дальнього в південній частині Манджурії.

Всім цим районам, а також району нашої военно морської бази в Порккала-Удде на території Фінляндії, ми мусимо при-
ділити належну увагу, і, поскільки справа йде про нові
советські території -- до них потребується підсиленої уваги
з боку нашої держави». (В. Молотов, 28-і роковини Вели-
кої Жовтневої Соціялістичної Революції, ст. 25-26. Держ.
Вид. 1945 р.).

Такий шлях пройдено московським імперіалізмом.

ІІ. МОСКОВСЬКИЙ БОЛЬШЕВИЗМ — СИМБІОЗА МАРКСИЗМУ І МОСКОВСЬКОЇ ДУХОВОСТИ

Творець московського большевизму, один із найвизначніших марксистів та знавців московської духовості — В. Ленін — при творенні московського большевизму поклав під свою будову слідучу засаду:

“Інтерес (не по хлопські сприйняті) національної гордості великоросів збігається з соціалістичним інтересом великоруських (і всіх інших) пролетарів” (В. Ленін, том 18; ст. 83).

Ця засада є одним ключем до вірного розуміння московського большевизму, виходячи з якої стверджуємо, що в московському большевизмі поєднано:

1. Марксівський пролетарсько-клясовий матеріалізм і атеїзм всесвітнього пролетаріату з московським нігілізмом, фаталізмом, аскетизмом і віронетерпимістю до інако-віруючих.
2. Марксівський пролетарсько-клясовий інтернаціоналізм всесвітнього пролетаріату з московським націоналізмом (шовінізмом).
3. Марксівський пролетарсько-клясовий імперіялізм всесвітнього пролетаріату з московським національним (шовіністичним) імперіялізмом.
4. Марксівський пролетарсько-клясовий патріотизм всесвітнього пролетаріату у відношенні до СССР — ”батьківщини всесвітнього пролетаріату” — з московським національним (шовіністичним) патріотизмом у відношенні до Московії (Росії) — батьківщини всіх москалів.
5. Марксівський пролетарсько-клясовий месіянізм всесвітнього пролетаріату, іменем СССР — ”батьківщини всесвітнього пролетаріату” — з московським національним (шовіністичним) месіянізмом, іменем »Мосви — Третього Риму«.

При чому в цій симбіозі Ленін провідним поставив марксизм, намагаючись підпорядкувати йому, поставити йому на службу, використати для нього московську духовість.

Ми не будемо тут докладно зупинятись на аналізі і обґрунтуванні наших тверджень, вазначимо лише, що московський большевизм, як вище окреслена симбіоза, на різних етапах свого розвитку, в залежності від міжнародної політичної ситуації та внутрішнього політичного становища в СССР, по-різному проявляє той чи інший чинник (сторону) своєї симбіози.

До московської більшевицької революції, під час революції і в більші роки по революції, коли більшевики тримали курс на негайне розгортання всесвітньої пролетарської революції, вони ставили в авангарді своєї революції московський пролетаріят і відкинули все національно-московське (крім пролетарсько-московського) та приборкували "великодержавний шовінізм", принаймні офіційно.

Ось що написано по цьому питанню в "Короткому курсі історії ВКП(б)", де говориться про доповідь Сталіна на Х-ому з'їзді партії по національному питанню в березні 1921 року:

"Тов. Сталін вказав даліше на два антипартийні ухили в національному питанні: великодержавний (великоруський) шовінізм і місцевий націоналізм. З'їзд засудив обидва ухили, як шкідливі і небезпечні для комунізму і пролетарського інтернаціоналізму. Разом з тим с'єр уважав головний свій удар проти великодержавності, як головної небезпеки, тобто проти залишків і пережитків такого ставлення до національностей, яке проявляли до неросійських народів великоросійські шовіністи за царизму". [Історія ВКП(б), стор. 246] (підкреслено мною). — Автор).

Згодом, коли в московських більшевиків надії на всесвітню пролетарську революцію згасли, коли вони побачили, що наближається майбутній неминучий зудар більшевицької Москви з останнім світом, тоді вони розпочали підготовку до майбутньої війни шляхом "побудови соціалізму в одній країні".

З перших же кроків "побудови соціалізму в одній країні" московські більшевики остаточно переконались, що "соціалізм" можна будувати лише в Москві, що ідеї комунізму не знайшли собі ґрунту серед народів гноблених віками Москвою, серед націй і народів окраїн ССРР — в союзних і автономних республіках. І вони сперлись на московський націоналізм (шовінізм) за допомогою якого повели нещадне знищенння "місцевого неціоналізму" навіть серед комуністичних партій окраїн, проголосивши "місцевий націоналізм" головною небезпекою. В зв'язку з цим в своїй звітній доповіді Сталін на 18-тому з'їзді партії про роботу ЦК ВКП(б) в січні 1934 р. говорив:

"Сперечаються про те, який ухил являє собою головну небезпеку, ухил до великоруського націоналізму, чи ухил до місцевого націоналізму. При сучасних умовах це — формальна і тому порожня суперечка. Нерозумно було б давати придатний для всіх часів і умов стаїй припис про головну і неголовну небезпеку. Таких приписів немає взагалі в природі. Головну небезпеку складає той ухил, проти якого перестали боротись і якому дали, таким чином, розростись до державної небезпеки. (Тривалі оплески).

... В Україні ще зовсім недавно ухил до українського націоналізму не складав головної небезпеки, але коли перестали з ним боротись і дали йому розростись

до того, що він зімкнувся з інтервенціоністами, цей ухил став головною небезпекою. ... Питання про головну небезпеку в галузі національного питання розв'язується не порожніми формальними спречаннями, а марксівською аналізою стану справ в сучасний момент і вивченням тих помилок, що мали місце в цій галузі". (Підкresлено нами.— Автор). (Сталін, Питання ленінізму, стор. 474).

Не менше очевидним стає для московських більшевиків і те, що в майбутньому сударі ССР з "капіталістичним світом", вони зможуть опертись лише, і виключно, на московський народ, на московський національний (шовіністичний) патріотизм та месіянізм. Вони переконуються, що лише московський народ здібний іменем ССР — "батьківщини всесвітнього пролетаріату" та іменем »Мосви — Третього Риму" на своїх багнетах нести світові »найпередовіші ідеї«, — ідеї комунізму. І більшевики чимраз більше плекають московський патріотизм. Петро I з »довгого« стає »великим«, О. Пушкін з дворянського письменника перетворюється на московського патріота і т. д. і т. д.

Війна 1941-45 рр. повністю ствердила правдивість передбачень московських більшевиків. Червоноармійці, представники гноблених більшевицькою Москвою націй і народів окраїн ССР, позбавлені почуття і московського національного і московського советського патріотизмів в перші ж дні другої світової війни сотками тисяч пішли до німецького полону. Лише червоноармійці-москалі, як носії або московського національного (шовіністичного), або московського советського (пролетарського) патріотизму з завзяттям боролись або за »Моску-Третій Рим" — батьківщину московського народу, або за ССР — »батьківщину всесвітнього пролетаріату«.

Для піднесення московського національного (шовіністичного) патріотизму, з одного боку та для введення в блуд Західного світу з другого боку, московські більшевики під час другої світової війни встановлюють ордена Олександра Невського, Кутузова, Суворова, організовують гвардійські полки, заводять погони, розв'язують Комінтерн, відновляють церкву і т. д. Але це не значить, що більшевики перестали бути пролетарськими інтернаціоналістами і зробились московськими націоналістами (шовіністами). Абсолютно ні. Це значить, що більшевики прагнуть використати московський націоналізм (шовінізм) для досягнення своєї мети — здійснення комунізму у всьому світі і тому підживлюють та підігрівають московський національний (шовіністичний) патріотизм. Ось що пише

про Червону Армію -- носія советського інтернаціонального і московського національного (шовіністичного) патріотизмів заступник керманича Відділу Агітації і Пропаганди при ЦК ВКП(б) — П. Федосеев:

Партія большевиків, партія Леніна-Сталіна, передбачаючи небезпеку воєнного нападу багацько років уперто і систематично змінювала обороноздатність нашої країни, вирощувала кадри старшинського складу, виховувала вояків Червоної Армії і весь советський народ на великих ідеях марксизму-ленінізму, в дусі безстрашних і залізної витривалості, в дусі любові до Батьківщини і ненависті до її ворогів". (П. Федосеев, "Велика Визвольна Місія Червоної Армії",рос. видання, Москва 1945, стор. 37). (Підкреслення наше. — Автор). І далі: "Вояк Червоної Армії втілює в собі всі риси нової людини — людини соціалістичного суспільства.

... Червона Армія є армія нового типу, армія соціалістичного суспільства. Однак вона не відкидає історичні традиції воєнного миру нашої країни.

... Червона Армія виховувалась на багатошому досвіді визвольних воєн російського народу, на традиціях великих російських предків — Олександра Невського, Дмитрія Донського, Кузьми Мініна, Дмитрія Пожарського, Олександра Суворова, Михайла Кутузова, що всі сили віддали в боротьбі за честь і незалежність своєї Батьківщини. Бійці і старшини Червоної Армії і Червоної Флоти не тільки зберегли, але і по-множили славу російської збройі, високо піднесли переможний прапор наших великих предків". (Там же, стор. 38, 39) (Підкреслено нами — Автор).

Підсилення плекання московського націоналізму (шовінізму) і московського національного (шовіністичного) патріотизму під час другої світової війни яскраво позначилось в СССР на шкільництві взагалі і на педагогічній науці зокрема.

В своєму виступі на XI сесії Верховного Совета СССР, що відбулась 24-27 квітня 1945 р. Народний Комісар Освіти РСФСР — В. Потьомкін відзначив, що в советській школі:

1. Введено відокремлене навчання для хлопців і для дівчат (Ухвали Совета Народних Комісарів СССР від 23 липня 1943 р.).

2. Введено випускні іспити в 4-их і 7-их класах і екзамени на атестат зрілості в 10-ій класі (Ухвала Совнаркома СССР від 21 червня 1944 р.)

3. До учебових плянів старших класів жіночих шкіл внесено «такі важливі дисципліни як логіка, психологія і педагогіка дитячого віку».

Але найцікавіше було сказане В. Потьомкіном про засновану в 1943 році Академію Педагогічних Наук РСФСР та про советську педагогічну науку:

„До справи поліпшення постановки народньої освіти в країні широко застосовується зараз педагогічна наука. Центром її в теперішній час являється Академія Педагогічних Наук РСФСР, утворена урядом на третьому році Великої Вітчизняної війни. Побудована на принципах марксизму-ленінізму праця Академії в самий широкий спосіб використовує досвід передової російської і зарубежної школи. Справжнім золотим фондом Академії педагогічних наук являється те, що заповіджене їй корифеями прогресивної російської педагогіки — Белінським, Герценом, Чернишевським, Добролюбовим, Піrogovim, Львом Толстим, Ушинським. Відмінними рисами їх педагогічних ідей являються оригінальність, непідробна самобутність, дух широкого гуманізму, глибока повага до праці, непохитна віра в науку й прогрес, полум'яна любов до Батьківщини і свого народу. Це ставить нашу педагогіку на саме передове місце в світі.

Товариши депутати! Школа, наука й культура Советського Союзу привокують себе увагу всього передового людства“. (Підкреслено нами. — Автор). („Одинадцята Сесія Верховного Совета ССРС. Стенографічний звіт. Видавн. Верховн. Совета ССРС, 1945 р. стор. 72-73).

МОСКОВСЬКІ БОЛЬШЕВИКИ ВИЙШЛИ З ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ ПЕРЕМОЖЦЯМИ І ЗБЕРЕГЛИ СВОЮ „ЕДИНОУ НЕДЕЛІМУ“, ДЯКУЮЧИ УМІЛОМУ ПОВ’ЯЗАННЮ І ВИКОРИСТАННЮ СОВЕТСЬКОГО ІНТЕРНАЦІОНАЛЬНОГО І МОСКОВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО (ШОВІНІСТИЧНОГО) ПАТРІОТИЗМІВ МОСКОВСЬКОГО НАРОДУ. Тому „батько народів“ мав повну рацію, коли 24 травня 1945 р. на банкеті в Кремлі на ушанування старшинського складу Червоної Армії улещував та дякував за урятування більшевицької »Єдиної Неделімої« та за перемогу у другій світовій війні виключно московський народ. Наведемо цей документ повністю: »Товарищ! Дозвольте мені піднести ще один останній тост. Я хотів би піднести тост за здоров’я нашого советського народа і насамперед за здоров’я російського народа. (Бурхливі оплески і вигуки »ура«!). Я п’ю насамперед за здоров’я російського народа тому, що він являється найбільш видатною нацією з усіх націй, що входять до складу Советського Союза. Я підношу тост за здоров’я російського народа тому, що він заслужив в цій війні загальне визнання, як керівна сила Советського Союза між народами нашої країни. Я підношу тост за здоров’я російського народа тому, що він має світливий розум, стійкий характер і терпіння. Наш уряд мав не мало помилок, були у нас моменти жахливого становища в 1941-42 роках, коли наша армія відступала, кидала рідні нам села і міста України, Білорусії, Молдавії, Ленінградської області, Прибалтики, Карелофінської Республіки кидала тому, що не було іншого виходу. Інший народ міг би сказати своєму урядові: ви не виправдали наших сподівань, ідіть геть, ми настано-

вимо інший уряд, який укладе мир з Німеччиною і забезпечить нам спокій. Але російський народ не пішов на це, бо він вірив у вірність політики свого уряду і пішов на жертви, щоб забезпечити розтрощення Німеччини. І це довір'я російського народу до советського уряду було тією рішальною силою, яка забезпечила історичну перемогу над ворогом людства — над фашизмом. Дякую йому, російському народові, за це довір'я! За здоров'я Російського Народа!«

Московський большевизм від свого зародку й до сьогодня є незмінним по своїй суті. Це симбіоза марксизму і московської духовості.

Московські емігрантські »единонеділимці«, — всі московські емігрантські політичні партії і групи, трактують московський большевизм, як чуже явище для московської духовості, як щось паразитуюче на московській духовості. Така трактовка ними московського большевизму потрібна їм для того, аби ввести в блуд, як західні народи, так і народи віками гноблені Москвою шоб їхніми руками повалити московський большевизм і урятувати »Єдину Неделімую« в іншому офарбленні.

Московські емігрантські »единонеділимці« ведуть боротьбу:

1. Проти марксівського матеріалізму і атеїзму за збереження московського ніглізму, фаталізму, аскетизму і віронетерпимості.

2. Проти марксівського пролетарсько-клясового інтернаціоналізму за збереження московського націоналізму (шовінізму).

3. Проти марксівського пролетарсько-клясового імперіялізму за збереження московського національного (шовіністичного) імперіялізму.

4. Проти марксівського пролетарсько-клясового патріотизму у відношенні до СССР — »батьківщини всесвітнього пролетаріату« за збереження московського національного (шовіністичного) патріотизму у відношенні до Москви (Росії) — батьківщини всіх москалів.

5. Проти марксівського пролетарсько-клясового месіянізму від імені СССР — »батьківщини всесвітнього пролетаріату« за збереження московського національного (шовіністичного) месіянізму від імені »Москви — Третього Риму«.

Українські політичні партії і угруповання по цей бік »залізної завіси« однозгідно зводять московський большевизм лише до однієї з форм московського імперіялізму.

Для ілюстрації нашого твердження наведемо приклади:

1. М. Сциборський в своїй брошуру «Сталінізм» --1947р. пише:

В ССР — гасла інтернаціоналізму парадоксально сполучаються з московським імперіялістичним месянством; ... Але що найважливіше, це те, що прибраний у форму Советського Союзу большевизм — це вияв обновленої московської великороджавності, якій він намагається привернути зламану вже історією імперську потенцію. Власне цією тенденцією большевизму пояснюється його імперіялістична політика у відношенні до поневолених народів ССР, яку він приховує — брехливо-спекулятивними формулами ленінської “національної” теорії. Сьогодні вже не улягає сумнівам, що ця політика ідейно і психологічно виростає з імперських традицій та аспірацій царської Росії, і є її продовженням”. (М. Сциборський “Сталінізм” 1947 р. стор. 29-30).

2. Іван Сагайда в брошуру »Великі питання« 1947 р. пише:

“Наці-фашизм, спровокувавши другу світову війну, сам у ній загинув. Комунізм і підereziv. Він переміг мілітарно, але зазнав остаточної ідеологічної поразки. Бовийшов він з війни вже не як комунізм, а як сталінізм. Пригадаймо бурхливі часи т.зв. “воєнного комунізму”, коли у большевиків були на устах міжнародний пролетаріат” та “інтернаціоналізм”. Що спільного з тим большевизмом має сучасний сталінізм, який веде “отечественную войну”, домагається Дарданелів і “визволення слов’ян”? (стор. 33).

І далі: “Невже російський народ це — большевики? Ні, це не так. Росіяни з-під советів у переважній масі своїй не большевики. Російський народ, як і інші, уже давно розчарований у большевизмі. Російському народові, як і іншим, немає ніякого діла до інтернаціоналізму, міжнароднього пролетаріату, світової революції та інших безгрунтовних і порожніх речей. Але російському народові, власне його інтелігенції не байдуже, чи буде Україна, Білорусь, Кавказ, Середня Азія тощо належати до Росії чи ні. Російська інтелігенція століттями виховувала свій народ на ідеї великої Російської імперії і росіяни в ССР бачать лише її продовження”. (Підкреслення наше. — Автор) (там же, стор. 34).

По той бік ”залізної завіси“ М. Хвильовий теж вважав, що большевизм поступово перетворюється на звичайного собі »собрателя землі русской«, що »Єдіная Неделіма« змінила тільки свою форму. Цілком зрозуміло чому М. Хвильовий трактував московський большевизм лише як форму московського національного (шовіністичного) імперіялізму, бо він мріяв про ”Голубу Комуну“ здійснювати яку йому заважала ”задрипанка Москва — центр всесоюзного міцанства“. М. Хвильовий вважав, що носієм ”передових ідей“, ідей комунізму є українська робітнича кляса, яка має стати в авангарді азіяцького ренесансу на шляху до здійснення комуністичних ідей і боровся лише проти московського чинника симбіози в московському большевизмі. »Ідеї пролетаріату відомі нам і без московського диригента« (М. Хвильовий). І далі: »Ми під впливом нашої

економіки прикладемо до нашої літератури не слав'янофільську теорію самобутності, а теорію комуністичної самостійності. Росія не самостійна? Самостійна. Ну, так само й ми самостійні”... (М. Хвильовий).

Зводити московський большевізм лише до однієї з форм московського імперіалізму це значить нерозуміти його, затушовувати його розкладницький вплив на інші нації і народи світу, заплющувати очі на причини, що породжують п'яту колону у всіх частинах світу. Трактувати в такий спосіб московський большевізм це значить бачити в ньому лише московське національне, лише один з чинників симбіози і не бачити в ньому другого чинника — марксизму. Це значить вести боротьбу:

1. Проти московського нігілізму, фаталізму, аскетизму і віронетерпимості і заплющувати очі на марксівський матеріалізм і атеїзм.

2. Проти московського націоналізму (шовінізму) і заплющувати очі на марксівський пролетарсько-клясовий інтернаціоналізм.

3. Проти московського національного (шовіністичного) імперіалізму і заплющувати очі на марксівський пролетарсько-клясовий імперіалізм.

4. Проти московського національного (шовіністичного) патріотизму і заплющувати очі на марксівський пролетарсько-клясовий, --- советський патріотизм.

5. Проти московського національного (шовіністичного) месіанізму і заплющувати очі на марксівський пролетарсько-клясовий месіанізм.

В результаті такого трактування московського большевизму українці виключають себе з лав світового демократичного фронту боротьби з комунізмом з одного боку, та з другого боку допомагають московському націоналізму (в ССР і на еміграції) договоритись з Західними Державами про спільну боротьбу з московським бильшевізмом за »Єдину Неделімую« в іншім офарбленні. Особливо симптоматично в цьому відношенні являється заява англійського міністра зовнішніх справ Бевіна в якій він сказав, що доти доки в Кремлі будуть додержуватись комуністичної ідеології, немає змоги досягнути порozуміння з Москвою. А коли Кремль відмовиться від комуністичної ідеології, запитуємо ми, то тоді що?

ІІІ. СУЧАСНІ МОСКОВСЬКІ »ЄДИНОНЕДІЛИМЦІ«

Сучасні московські »єдинонеділимці«, що оформились на еміграції в »Національно-трудовий рух« року 1944 і зафіксували свою »русску суть« у »Схемі Національно-Трудового Устрою«, поставили своєю метою збудувати »єдину неділиму« як могутню московську імперію для московського народу. При чому вони не відкидають тих »надбань« (територіальних), засобів і »досягнень« (внутрішньополітичних, соціальних та економічних), яких досягла Москва протягом своєї історії і, особливо, большевицька Москва, та прагнуть використати ті »надбання«, засоби й »досягнення« для притягування, закріплення, розбудови і скріплення „єдиної неділимої“.

Відмінність своєї ідеології, від ідеології большевицької Москви сучасні „єдинонеділимці“ визначають таким твердженням: „Ідеям комунізму ми протиставляємо нову ідею національно-трудового солідаризму! Комуністичній партії ми протиставляємо нову силу національно-трудового руху! Насильству інтернаціоналістів ми протиставляємо силу російських націоналістів; Більшевицькому гнобленню і теророві — розкріпачення і звільнення“; („Схема нац. труд. устрою“, стор.95).

І все ж, не зважаючи на вищеперечислені відмінності, сучасні „єдинонеділимці“ виявляють себе гідними продовжувачами московського імперіалізму взагалі і ретельними спадкоємцями „надбань“ і „досягнень“ чірвоної Москви зокрема.

Маючи на меті будувати свою „єдину неділиму“ не як базу всесвітньої комуністичної революції й побудови комунізму у всьому світі, а як могутню московську імперію для себе, для московського народу, сучасні „єдинонеділимці“, відповідно до своєї мети підводять і інші, потрібні їм соціологічні засади під „надбання“ і „досягнення“ сучасної Москви та надають їм інше оформлення.

Большевицька Москва провела удержання всієї економіки і „ліквідувала кляси“ і на цій базі „досягла“ „морально-політичної єдності советського народу“ і „дружби народів СССР“ на чолі з „великим російським народом“. Кляси, клясову боротьбу і клясовий солідаризм, за допомогою яких більшевики свого часу врятували „єдину неділиму“, вони

тепер самі вже не культивують в „єдінай деделімой”, а мають їх лише як експортний крам для підбиття інших націй і народів.

Сучасні »єдинонеділимці«, наслідуючи »досягнення« большевицької Москви, теж виступають проти клясової боротьби, а »морально-політичну єдність советського народу«, »советський патріотизм« і ”дружбу народів ССР“ на чолі ”з великим російським народом“ оформлюють у свій ”національно-трудовий солідаризм“.

Ось що вони пишуть про соціальну і національну єдність усіх соціальних шарів населення в ”єдінай неделімой“:

”Росія мусить прийти до суспільного ладу, при якому природні, що історично склались, основні шари російської нації, — селяни, робітники і інтелігенція, — які ніколи самі по собі не прагнули до клясової відокремленості, зможуть злитись до одного цілого в единому служенні загальномонародним — загальномонаціональним цілям“ (Там же, стор. 26).

І далі: ”Національно-трудове суспільство є суспільство безклясове, в якому всі шари населення складають єдине трудове об’єднання, єдиний національний організм“. (Там же, стор. 28).

А про ”національну єдність народів національно-трудової Росії“ сучасні ”єдинонеділимці“ пишуть буквально те саме, що й большевики:

”Російська нація є міцна сім’я народів і народностей, що об’єдналися навколо російського народу і увідомили протягом багатовікової спільноти історичної долі спільність державних, економічних і культурних інтересів.“

... Російський народ, завдяки високому рівневі своєї культури, завдяки своїй численності і географічному положенню відігравав об’єднуючу роль в творенні російської нації, але ця роль не мусить означати панування і переваги росіян над іншими народами. Всі сини російської нації (у большевиків — ”Советського народу“ — М. Ш.) рівноправні — великорос і тунгуз, мордвин і калмик“ (Там же, стор. 13).

І далі: ”До складу російської нації належать народи, що мають свої історичні території в межах Російської Союзної Держави“, (Там же, стор. 43).

Як бачимо з вище наведеного, сучасні ”єдинонеділимці“ приймають ”досягнення“ і ”надбання“ большевицької Москви. Вони лише відповідно до своєї мети і ідеології дають їм інше оформлення, яке відповідало б змістові їхньої ”єдиної неделимості“, а саме:

1) Замість большевицького ССР — ”національно · трудова Росія“ (теж ”союзна держава“).

2) Замість ”советського народу“, до якого большевики заражають усі підсоветські нації — ”російська нація“, до якої заражають усі нації і народи, гноблені протягом століть Москвою.

3) Замість ”багатонаціональності советського народу“ большевицької Москви — ”багатонародність російської нації“.

4) Замість ”морально · політичної єдності советського народу“ — ”національно · трудовий солідаризм російської нації“.

5) Замість ”советського патріотизму“ — ”російський патріотизм“.

6) Замість ”дружньої (міцної) сім’ї народів на чолі з величним російським народом“ — російська нація.

»... Міцна сім’я народів і народностей, що об’єднались навколо російського народу... Російський народ, завдяки високому рівневі своєї культури, дякуючи своїй численності і географічному положенню, відігравав об’єднуючу роль втворенні Російської Нечії ...« — пишуть сучасні »единонеділимці«, перефразуючи трохи советські офіційні формули.

Сучасні »единонеділимці« не забувають згадати й про традиційне московське »опікунство« та месянязм, заявляючи:

»... з огляду на те, що ідея Росії є ідея справедливого суспільного життя, ідея здійснення правди на землі і саморозвитку не тільки ради себе, але й ради інших, то, визнаючи самобутність Росії, як культурно-історичного явища, слід визнати і світове покликання нашої батьківщини. (»Схема«, стор. 14).

Як виглядає »правда« сучасних ”единонеділимців“ і чим вона відрізняється від ”правди“ большевицької Москви, супроти віками гноблених Москвою націй і народів? Порівняємо ці дві ”правди“ за книжкою В. А. Карпинського ”Суспільний і державний устрій ССР“ (Держ. видавництво ”Правда“ Москва, 1946) та за ”Схемою національно · трудового устрою“ (1944), при чому подаємо порівняння лише тих національно · державних організацій, які є в обох схемах державного устрою.

I. Большевицька Москва.

А. Держава:

1. Клясова за змістом і формою.

2. Класовий імперіалізм.

3. ”Союзна“. Союз утворено на засадах:

I. Національна трудова Москва

А. Держава:

1. Національна (шовіністична) за змістом і формою.

2. Національний імперіалізм.

3. ”Союзна“. Союз утворено на засадах:

- 1) "добровільності"
 2) "рівноправності"
 Б. Верховна влада
 1. здійснює диктатуру большевицької Москви на весь ССР.
2. Конституційна
 3. Всесоюзний Уряд (московський)
 1. Всесоюзна конституція
 2. Уряд діє "всесоюзною" московською мовою
- »В. Союзна республіка
1. має свій державний уряд
 2. Має свою конституцію, що є в повній відповідності до "союзної" конституції.
 3. Суверенна.
 Частину свого суверенітету "добровільно передає" всесоюзному урядові.
 Г. Автономна область.
 1. Звичайна адміністративна область у складі Союзної Республіки.
 2. Має права державного самоврядування на своїй території в питаннях внутрішнього життя.
- Вищеперечислене порівняння показує, що подані дві схеми національно-державного устрою не тільки не відрізняються одна від одної, але ці схеми є повністю тоді ж щодо відносин гноблених Москвою націй і народів. Вони є виявом московського імперіалізму, засобом національного нищення підбитих Москвою націй і народів, державно-організаційною фармою „єдиної неділимої" московської імперії.
- Шлях до здійснення своєї „єдиної неділимої" сучасні „єдинонеділимці" вбачають у проведенні „національної революції" проти большевизму. „Національна революція" – це єдиний шлях звільнення народів Росії від большевизму" (ст. 90).
- На які ж сили розраховують сучасні „єдинонеділимці" у проведенні своєї „національної революції", в боротьбі проти большевизму за здійснення своєї „єдиної неділимої"?
- 1) "вільного волевиявлення" (теж "добровільності")
 2) "рівноправності"
 Б. Верховна влада
 1. Здійснює диктатуру національно-трудової Москви на весь ССР. Влада "єдина і центральна для всієї держави; тверда, тобто така, яка неухильно здійснює волю нації".
2. Конституційна
 3. Всеросійський Уряд (теж "всесоюзний", московський).
 1. Всеросійська конституція.
 2. Уряд діє "всеросійською" московською мовою.
- В. Державно самоврядувальні народи.
1. має свій "державно-самоврядувальний витвір".
 2. Має свою конституцію, яка є "духом і структурою національно-трудовою", тобто в повній відповідності до "всеросійської".
 3. Суверенна.
 Частину свого суверенітету "добровільно переносить" на всеросійський уряд.
- Г. Малі самоврядувальні народи.
1. Діють як звичайні області Москви.
 2. Всі питання місцевого значення розв'язують "відповідно до загально-державних інтересів".

„Для здійснення Національної Революції конечно:

1. Виявлення всіх національних антибольшевицьких сил, ідейних і самовідданіх борців, які вірять у свої сили і здібні до боротьби за майбутнє своєї батьківщини... Повалення комуністичної влади і встановлення тимчасової національної диктатури, що спирається на організовану політичну силу національно-трудового руху і на міць російської національної армії”. (ст. 91-92).

Залучивши ж гноблені Москвою народи до російської сили (Російська Національна Армія) та знищивши цією силою большевизм, сучасні „единонеділимці” намічають до виконання такі завдання:

„Аж до прийняття вільними народами Нової Російської Конституції, вся повнота державної влади мусить належати Правителю Росії, який посідає диктаторську повновладність, і призначенному ним урядові. Завданнями Національного Уряду переходового періоду є:

1. Цілковите внутрішне умиротворення країни, встановлення на всій її території единого правопорядку” (стор. 92).

Таким чином сучасні „единонеділимці” плянують, щоб віками гноблені народи Москвою власними руками скинули з своєї шії ярмо большевицької Москви і власними ж руками одягли на свої шії ярмо „Національно-Трудової Росії”.

Одночасно сучасні „единонеділимці” заявляють, що „Поскільки большевизм міцно у gnіzdivся в Росії, то остаточно може знищити його тільки російська сила. Тільки російські сили зможуть вирвати з смертельних обіймів большевизму у російський народ і перетворити його з жертви і знаряддя большевизму в грізного, організованого і самого небезпечного противника большевизму” (ст. 94 — 95).

Цілком погоджуємось з сучасними „единонеділимцями”, що „большевизм міцно у gnіzdivся в Росії...”, а не на „окраїнах” („Союзних Республіках”), куди його було занесено і де він тримається на московських багнетах ось уже 30 років. Про це зовсім правильно пишуть і самі большевики.

„Російський народ склав неоцінімі послуги всім іншим нашим народам в справі завоювання і зміцнення советської влади, в справі об'єднання рівноправних республік у добровільний союз, в справі побудови нового, вільного, заможного і культурного життя. Під час Вітчизняної війни російський народ без найменших вагань пішов на великі втрати ради перемоги над фашистською Німеччиною. Дякуючи своєму світлому розумові, витривалому характеру і терпінню, російський народ

заслужив загальне визнання як керівна сила Советського Союзу серед всіх народів нашої країни". (В. А. Карпинський, „Суспільний і державний устрій ССРР". Москва, 1946 ст. 24).

Як ставляться віками гноблені Москвою нації і народи до намірів і плянів сучасних „єдинонеділимців”?

Вони боролись і борються проти большевицької „єдиної неділимої”, а разом з тим і проти будь-якої іншої фарби московської „єдиної неділимої”. З якої ж речі віками гноблені Москвою народи боролися б лише за те, щоб позбутись большевицьких обіймів і цотрапити в обійми Національно-Трудової „єдиної неділимої”?

Віками гноблені Москвою нації і народи переконалися, що тільки розтрощення вічної „тюрми народів” — московської „єдиної неділимої” — є передумовою до їх дійсного національного і соціального визволення.

ЗМІСТ

Замість вступу	2
I. З історії московського імперіалізму	3
II. Московський большевизм — симбіоза марксизму і московської духовості	10
III. Сучасні московські єдинонеділимці	18